

Bầu cử Hoa Kỳ: Cộng Hòa thắng nhưng không thắng lớn

Ngô Nhân Dụng

1/11/222

Kết quả cuộc bỏ phiếu cho thấy dân Mỹ muốn bày tỏ nỗi bất mãn về Tổng thống Joe Biden, nhưng không muốn dồn hết quyền lực cho đảng Cộng Hòa.

Đảng Cộng Hòa sẽ kiểm soát Hạ viện sắp tới, những người ủng hộ tổng thống Trump chiếm đa số.

Đáng lẽ đảng Cộng Hòa phải đại thắng trong cuộc bỏ phiếu ngày 8 tháng 11. Trong các cuộc bầu cử giữa nhiệm kỳ của một tổng thống, đảng đối lập thường chiếm ưu thế. Thời Bill Clinton năm 1994, Đảng Dân Chủ mất 54 ghế ở Hạ viện; năm 2010 Barack Obama mất tới 63 ghế. Uy tín tổng thống Joe Biden đang xuống thấp, chỉ được 43% dân chúng ủng hộ, 55% chống, theo cuộc nghiên cứu dư luận của nhật báo Wall Street Journal. Đáng lẽ đảng Cộng Hòa phải chiếm thêm ít nhất 60 ghế dân biểu, nhưng chưa đạt được một phần ba.

Kết quả cuộc bỏ phiếu cho thấy dân Mỹ muốn bày tỏ nỗi bất mãn về Tổng thống Joe Biden, nhưng không muốn dồn hết quyền lực cho đảng Cộng Hòa. Các cử tri tỏ ra lo lắng nhất về tình trạng kinh tế và lạm phát, và tin rằng đảng Cộng Hòa có khả năng cải thiện hơn. Nhưng nhiều người cũng muốn bảo vệ quyền được phá thai, nghiêng về phía đảng Dân Chủ. Dân chúng các tiểu bang Michigan, California và Vermont bỏ phiếu cho các đề án bảo đảm quyền phá thai. Tại Kentucky, dân đã bác bỏ một đề án xóa bỏ quyền phá thai đã ghi trong hiến pháp; giống như dân Kansas trước đây.

Trên Thượng viện, kết quả còn tùy thuộc cuộc kiểm phiếu ở ba tiểu bang, Arizona, Nevada, và Georgia, nơi dân sẽ phải bỏ phiếu lại vì chắc không ứng cử viên nào được trên 50% số phiếu.

Hai đảng chạy đua hào hứng trong các cuộc bầu thống đốc một số tiểu bang. Đảng Dân Chủ đã giành được các tiểu bang Michigan, Wisconsin và Pennsylvania; đảng Cộng Hòa giữ được Arkansas, Texas, Florida.

Tại Arkansas, phụ nữ đắc cử thống đốc là bà Sarah Huckabee Sanders, nguyên tùy viên báo chí của Tổng thống Donald Trump. Bà Maura Heale là nữ thống đốc đầu tiên của tiểu bang Massachusetts, và công khai nhận là đồng tính, đã giật được ghế từ đảng Cộng Hòa. Ông Wes Moore cũng vậy, trở thành vị thống đốc da đen đầu tiên của Maryland. Ở Michigan, bà Tudor Dixon chịu thua đối thủ thuộc đảng Dân Chủ. Tại Kansas, bà Laura Kelly, Dân Chủ tái đắc cử.

Cựu Tổng thống Donald Trump vẫn giữ vai trò quan trọng trong đảng Cộng Hòa nhưng không còn mạnh như trước. Trong số 291 ứng cử viên theo ông Trump không công nhận ông Biden thắng năm 2020, có 165 người hy vọng sẽ đắc cử, theo nhật báo The Washington Post. Họ sẽ là một khối dân biểu lớn, quyết định việc chọn một vị chủ tịch

Hạ viện và các hành động ngăn cản chính sách chi tiêu của chính phủ Biden trong hai năm tới. Ngoài ra, đến năm 2024, Hạ viện có quyền công nhận kết quả cuộc kiểm phiếu bầu tổng thống hoặc bác bỏ.

Nhưng nhiều ứng cử viên thành công hay thất bại cũng không do vì được ông Trump ủng hộ hay không.

Ở tiểu bang New Hampshire, ứng cử viên Don Bolduc mặc dù đã được ông Trump nhiệt liệt ủng hộ vẫn thua Nghị sĩ Maggie Hassan; còn Thống đốc Chris Sununu, Cộng Hòa, từng nặng lời đả kích ông Trump lại được tái cử.

Tại Pennsylvania, hai ông Mehmet Oz, và Doug Mastriano, đều được ông Trump đến tận nơi giúp sức nhưng đều thất bại khi tranh chức nghị sĩ và thống đốc. Nhưng ông J.D. Vance, đã thắng chức nghị sĩ ở Ohio sau khi được ông Trump cổ động.

Tại Michigan, ông Trump đã chọn John Gibbs, thay cho Dân biểu Peter Meijer trong cuộc bỏ phiếu sơ bộ vì ông Meijer đã bỏ phiếu đàn hạch ông Trump; nhưng ông Gibbs đã thua Hillary Scholten. Tại Raleigh, North Carolina, Bo Hines được ông Trump khen ngợi như một ngôi sao đang lên trong đảng, cũng thua đối thủ Wiley Nickel.

Dân biểu Lauren Boebert (Cộng Hòa –Colorado) là người ủng hộ Tổng thống Trump hết mình, đã thua đối thủ Adam Frish, mặc dù ông Trump đã thắng ông Biden hơn 8% tại đơn vị đó.

Bà Kari Lake ở Arizona đã chụp hình cảnh bà đi hút bụi tắm tắm đỏ trước khi ông Donald Trump tới thăm tiểu bang, được ông Trump chọn trong kỳ bầu cử sơ bộ. Nhưng bà vẫn thất cử trước ứng cử viên Dân Chủ Katie Hobbs với tỷ số sát nút. Dư luận cho

rằng nếu Karrin Taylor Robson, một ứng cử viên Cộng Hòa khác tranh cử, thì có thể đã thắng Katie Hobbs.

Trong khi đó, ông Brian Kemp, thống đốc tiểu bang Georgia và ông Brad Raffensperger, bộ trưởng nội vụ tiểu bang, đã bị ông Trump chống mạnh nhất vì không chịu thay đổi kết quả cuộc bỏ phiếu năm 2020, năm nay cả hai đều tái đắc cử.

Nhiều nhà quan sát nghĩ rằng các hoạt động của cựu Tổng thống Trump chọn ứng cử viên theo ý mình có thể khiến nhiều cử tri không ủng hộ những người đó. Những người được ông chọn đều tuyên bố không công nhận ông Biden là tổng thống. Nếu ông Trump đứng ngoài không can thiệp thì kết quả có thể tốt hơn cho đảng Cộng Hòa.

Một người bị ông Trump đả kích ngay trước ngày bỏ phiếu là Thống đốc Ron DeSantis. Ông Ron DeSantis thắng ở Florida vượt qua đối thủ 20%, đặc biệt chiếm được Miami-Dade và Palm Beach là những khu xưa nay dân chúng vẫn bỏ phiếu cho đảng Dân Chủ. Ông sẽ là một đối thủ đáng ngại cho ông Trump khi giành vai trò ứng cử tổng thống cho đảng Cộng Hòa năm 2024. Vì chủ trương chính trị của ông giống như của ông Trump, nhưng với một nhân cách hoàn toàn khác biệt. Năm 2020 ông Trump thắng ở Florida nhưng chỉ hơn ông Biden 3%.

Một cuộc bỏ phiếu quan trọng nhưng ít được dư luận chú ý là việc bầu chọn những viên chức cấp tiểu bang, những người sẽ đếm phiếu và ghi nhận kết quả cuộc bầu cử năm 2024. Nhiều ứng cử viên công khai phủ nhận kết quả cuộc bỏ phiếu bầu tổng thống năm 2020; họ có thể quyết định kết quả năm 2024. Trong số đó có ông Matthew DePerno, Cộng Hòa, ứng cử chức bộ trưởng tư pháp tiểu bang Michigan; nhưng ông đã công nhận mình thất cử trước đối thủ Dana Nessel, đảng Dân Chủ. Ông Tim Michels, Cộng Hòa, ứng cử viên chức thống đốc Wisconsin, còn mạnh bạo hơn, ông hứa sẽ xóa

bỏ kết quả cuộc bỏ phiếu năm 2020, không công nhận ông Joe Biden đắc cử. Sáng ngày 9 tháng 11, ông Michels đã tuyên bố chịu thua Thống đốc Tony Evers, Dân Chủ.

Cuối cùng, cuộc bỏ phiếu ngày 8 tháng 11 đã diễn ra trong trật tự, an toàn. Không có người nào chỉ tố cáo gian lận mà không đưa ra bằng chứng để từ chối không chấp nhận mình bị thua. Không có những cuộc biểu tình phản đối của những người ủng hộ các người thất cử.

Đảng Cộng Hòa sẽ kiểm soát Hạ viện sắp tới, những người ủng hộ tổng thống Trump chiếm đa số. Các dân biểu Cộng Hòa có thể đề nghị xóa bỏ các luật tăng thuế và bảo vệ môi trường. Họ có thể cắt bớt ngân sách của cơ quan Thuế Vụ (IRS), năm ngoái mới được tăng thêm để tuyển thêm 80 ngàn nhân viên. Họ sẽ ngăn cản các chương trình của Tổng thống Biden bằng cách không cấp thêm ngân khoản và không cho chính phủ vay thêm nợ. Nhưng kết quả sau cùng còn tùy thuộc Thượng viện. Dù kết quả việc bầu cử còn chưa ngã ngũ nhưng bao giờ cũng cần có 60 nghị sĩ ủng hộ thì các dự luật mới được thông qua.

<https://www.voatiengviet.com>